

Uchwała Nr 4200/II/123/2020

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 30 lipca 2020 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Łękawica pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 242.782 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziędział

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Łękawica** pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 242.782 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty pożyczki przez Gminę Łękawica została wydana na wniosek Wójta Gminy Łękawica Nr 1/2020 z dnia 10 lipca 2020 roku w oparciu o materiały obrazujące

sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia pożyczki jest uchwała Rady Gminy Łękawica Nr XXIV/138/2020 z dnia 30 czerwca 2020 roku w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na dofinansowanie zadania pn. „Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części gminy Łękawica”. Zgodnie z uchwałą pożyczka w kwocie 242.782 zł zostanie zaciągnięta w 2020 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na dofinansowanie wkładu własnego w realizowanym zadaniu z udziałem środków unijnych pn. „Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części gminy Łękawica”. Spłata pożyczki przypadać będzie na lata 2026 i 2027 (w 2026 roku – kwota 142.782 zł, w 2027 roku – kwota 100.000 zł), a źródłem jej spłaty wraz z odsetkami będą dochody własne Gminy.

Opinia o możliwości spłaty pożyczki została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Łękawica, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2020 rok, po zmianach zakłada:

- dochody ogółem	w kwocie	25.687.042,41 zł,
- przychody ogółem	w kwocie	3.167.723,38 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
- <i>wnioskowanej pożyczki</i>	<i>w kwocie</i>	<i>242.782,00 zł,</i>
- <i>kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>500.000,00 zł,</i>
- <i>splat udzielonych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>75.016,55 zł,</i>
- <i>wolnych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>776.958,83 zł,</i>
- <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach</i>	<i>w kwocie</i>	<i>15.566,00 zł,</i>
- <i>z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.557.400,00 zł,</i>

-	wydatki ogółem	w kwocie	27.443.542,96 zł,
-	rozchody ogółem	w kwocie	1.411.222,83 zł,
	<i>w tym z tytułu:</i>		
-	<i>splat pożyczek i kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.411.222,83 zł.</i>

Uchwała budżetowa Gminy Łękawica podjęta na 2020 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych na finansowanie wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym ujęte w ramach przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, poprzez zaciągnięcie pożyczki w państwowych funduszach celowych oraz w państwowych i samorządowych osobach prawnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, o ile ustawa tworząca fundusz lub osobę prawną tak stanowi - w wysokości 242.782 zł. Zaciągnięcie przedmiotowego zobowiązania wyczerpuje ustalony limit.

Budżet na 2020 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Tę zasadę równoważenia budżetu przyjęto również na rok 2021. Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana przewiduje również zachowanie od 2022 roku zasady, według której planowane wydatki bieżące nie są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 powyższej ustawy.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Łękawica jest uchwała Rady Gminy Łękawica Nr XVIII/106/2019 z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łękawica na lata 2020-2030 wraz z jej późniejszymi zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat oraz koszty obsługi pożyczek i kredytów zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanych do zaciągnięcia, w tym także pożyczki, której dotyczy niniejsza opinia. Znajduje to odzwierciedlenie w prognozowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w prognozowanych wydatkach, które obejmują odsetki od poszczególnych zobowiązań.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu, przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2020-2025 wyliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych i w art. 15zob ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.). Z kolei począwszy od 2026 roku powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Łękawica wynika, że w latach 2020-2027, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata pożyczki wraz z odsetkami – zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące – nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń - wynoszą:

- w roku 2020 – **5,66%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **13,63%**,
- w roku 2021 – **9,92%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **12,07%**,
- w roku 2022 – **7,70%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **9,36%**,
- w roku 2023 – **6,29%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **7,97%**,
- w roku 2024 – **5,17%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **7,01%**,
- w roku 2025 – **4,57%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **6,94%**,
- w roku 2026 – **2,62%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **7,82%**,
- w roku 2027 – **3,14%**, przy dopuszczalnym wskaźniku **7,78%**.

W latach 2020-2027 Gmina Łękawica stosuje liczne wyłączenia w wyliczeniu relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w spłacie długu oraz w jego obsłudze z tytułów wymienionych w ust. 3 – 3b tego artykułu.

Niezbędnym do spełnienia wymagań korzystania z wyłączeń ustawowych jest:

- 1) posiadanie przez jednostkę samorządu terytorialnego stosownych umów o dofinansowanie zadań środkami pochodzącymi z budżetu UE
- 2) spełnienie wymogu dofinansowania środkami UE poziomu co najmniej 60% wartości projektu, programu, zadania
- 3) faktyczne poniesienie wydatków na wkład własny w wysokości finansowanej zaciąganyymi zobowiązaniami
- 4) posiadanie szczegółowej ewidencji wyłączeń ustawowych (należności głównej i odsetek) prowadzonej do poszczególnych zadań, jak również zbiorczo - umożliwiającej ich sprawdzenie i weryfikację w każdym czasie do 2027 roku
- 5) spełnienie pozostałych warunków wyłączeń z art. 243 ust. 3, 3a i 3b ustawy o finansach publicznych.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia z art. 243 ustawy jest zachowany przez Gminę Łękawica dopiero po zastosowaniu wyłączeń ustawowych. W latach 2026-2027 wyłączeniu ze wskaźnika podlega również spłata opiniowanej pożyczki. Wykazane w roku bieżącym i w latach przyszłych wyłączenia będą mieć istotne znaczenie dla spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, a tym samym na możliwość spłaty i obsługi zaciąganej pożyczki.

Zaznacza się również, że relacja z art. 243 ww. ustawy po uwzględnieniu danych z wykonania budżetu Gminy za rok 2019 uległa pogorszeniu w ten sposób, że dopuszczalny wskaźnik spłat zobowiązań obniżył się o ok. 0,48 punktu procentowego w latach 2020-2022.

Skład wnosi zastrzeżenia, ponieważ w przypadku nieotrzymania środków zaplanowanych i ujętych w wieloletniej prognozie finansowej oraz określonych w umowie w sprawie dofinansowania zadania z budżetu UE lub orzeczenia zwrotu całości lub części otrzymanych środków, albo niespełnienia warunków stosowania wyłączeń - jednostka samorządu terytorialnego naraża się na brak możliwości spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, w tym możliwości spłaty i obsługi zobowiązań z tytułów dłużnych, jeżeli relacja z art. 243 wskutek braku dofinansowania lub orzeczenia zwrotu dofinansowania albo niespełnienia warunków wyłączeń byłaby przez nią niespełniona.

Przypomina się, że z przepisu art. 243 ust. 4 tej ustawy wynika, że w przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną z:

- 1) nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot;
- 2) niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a.

Planowana w 2020 roku łączna kwota długu Gminy stanowi aktualnie 23,4% jej planowanych dochodów budżetowych, jednak w obecnej sytuacji makroekonomicznej spowodowanej skutkami epidemii COVID-19, podstawy planowania dochodów budżetowych w jednostce samorządu terytorialnego prawdopodobnie będą musiały ulec zmianie.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dziędziak